

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี

Competency of Professional Emergency Nurse in Community Hospital

Pathumthani Province

สุรรัตน์ อินทร์ทอง และพลศรีหญิง ดร.อรนันท หมายยุทธ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน (2) เปรียบเทียบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน กับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 77 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า CVI= 0.88 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค = 0.96 สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ One-Way ANOVA เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe และสถิติทดสอบ independent t-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างานโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.41, $\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.34). (2) พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีที่มี อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีสมรรถนะไม่แตกต่างกัน และ (3) กลุ่มพยาบาลที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรนำเครื่องมือจากงานวิจัยไปใช้ในการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินและวางแผนพัฒนาศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น เช่น ด้านวิชาการ และด้านบริหาร

คำสำคัญ: สมรรถนะ, พยาบาลวิชาชีพ, อุบัติเหตุและฉุกเฉิน, โรงพยาบาลชุมชน

Abstract

The purposes of this research were to study the competency level of professional emergency nurses working in community hospital, Pathumthani province, as perceived by themselves and the head nurses and to compare the competency level of professional emergency nurses with personal factors classified by age, working experience, level of education and emergency nurse training. The sample was 77 of professional nurses working

in community hospital, Pathumthani province. The instrument used was questionnaires. The questionnaires were validated by 5 experts, Content validity index CVI was 0.88, and the reliability of the questionnaires by using Conbach's Alpha Coefficient was 0.96. The statistics used to analyze the data were mean, frequency, percentage, standard deviation, Scheffe's comparison and independent t-test. The results found that the competency level of professional emergency nurses as perceived by themselves and the head nurses were high ($\bar{X}=4.10$, S.D. = 0.41, $\bar{X}=3.79$, S.D. = 0.34). The competency level of professional emergency nurses and the personal factors such as age, experience, education showed no significant difference. The competency level of professional emergency nurses who have been trained and had not been trained showed statistically significant difference at the level .05. The recommendation of this research for suggestions of research tools used in the performance evaluation of the nurses in the emergency department and plan the development of professional nurses in the average were lower than the others. Such as the academic and management.

Keywords: competency, professional nurse, emergency department, community hospital

ความนำ

หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นหน่วยบริการที่มีความสำคัญของโรงพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉินและวิกฤตและเป็นระยะที่อยู่ในภาวะอันตรายถึงชีวิต ที่ต้องการความช่วยเหลือที่รวดเร็วปลอดภัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการรักษาพยาบาล ดังนั้นพยาบาลที่ปฏิบัติงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จึงต้องปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้ความรู้ความสามารถ และการตัดสินใจอย่างเร่งด่วน เพื่อให้บริการที่มีคุณภาพ สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างรีบด่วน (สำนักการพยาบาล, 2556, หน้า 125) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นผู้ที่มีบทบาทในวิชาชีพและมีความสามารถในการทำงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำเป็นต้องมีสมรรถนะที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ ในการปฏิบัติการพยาบาล และต้องมีสมรรถนะในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายใน ภายนอก การส่งต่อผู้ป่วย การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีคดีความของผู้ป่วย การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความ

ช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ หากพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวขาดความรู้ และทักษะความชำนาญ หรือสมรรถนะที่จำเป็นแล้ว อาจทำให้เกิดความล่าช้าและอาจเกิดอันตรายต่อผู้รับบริการจนถึงแก่ชีวิตได้ และอาจนำไปสู่การฟ้องร้องต่อผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานได้ จึงจำเป็นที่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ (nursing competency) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2550, หน้า 213) มีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันตามภูมิศาสตร์ จากการศึกษาของ อรรถัย ปิงวงสานุรักษ์ (2540) ศึกษาตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลของรัฐ โดยแบ่งตัวประกอบสมรรถนะเป็น 9 ตัวประกอบ ได้แก่

ด้านการประเมินอาการในภาวะฉุกเฉิน ด้านภาวะผู้นำ ด้านกฎหมาย จริยธรรมและการจัดการบริการฉุกเฉิน ด้านการปฏิบัติการพยาบาลฉุกเฉิน ด้านการปฏิบัติการพยาบาลฉุกเฉินในภาวะวิกฤต ด้านการบริหารงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ด้านการวางแผนการพยาบาล ด้านวิชาการพยาบาลฉุกเฉิน และด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง ต่อมาวันทนา พรหมเสริม (2545) นำแนวคิดนั้นมาศึกษาโดยแบ่งสมรรถนะออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการประเมินอาการ ด้านการวางแผนการพยาบาล ด้านกิจกรรมการพยาบาล ด้านวิชาการ ด้านกฎหมายและจริยธรรม ด้านการบริหารและด้านลักษณะผู้นำ การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันหลายงาน (วันทนา พรหมเสริม, 2545; พรธิดา แสงทอง, 2550; บุญญาญา แจ่มสว่าง, 2552) เป็นต้น

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีหลายปัจจัยแต่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวแปร 4 ตัวได้แก่ (1) อายุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำงาน ผู้ที่มีอายุมากขึ้นจะมีประสบการณ์ ในการเผชิญปัญหาสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย มีความรับผิดชอบ และมีความคิดกว้างไกล (2) ประสบการณ์ในการทำงาน คือ ระยะเวลาในการทำงาน จะทำให้บุคคลมีความรู้ มีประสบการณ์ และมีทักษะ แก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจที่ดีขึ้น ช่วยลดความผิดพลาดในงาน (3) ระดับการศึกษา ช่วยให้ผู้บุคคลมีวุฒิภาวะสูงขึ้น มีความคิดอ่านและทัศนคติที่รู้จักตนเองเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการรับรู้ข้อมูล แปรข้อความ วิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์และพฤติกรรมที่เคยทำสำเร็จมาจึงสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (ศิริบุญรุ่งหิรัญ, 2554 หน้า 16) และ (4) การฝึกอบรม เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร

ให้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พรธิดา แสงทอง, 2550, หน้า 14)

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี มี 7 แห่งให้บริการด้านงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตรวจรักษาโรคทั่วไป ทำหัตถการต่าง ๆ เช่น ทำแผล เย็บแผล ผ่าฝี ฉีดยา เป็นต้น ตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ให้บริการระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ระบบรับ ส่งต่อผู้ป่วย เป็นผู้รับการประสานทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล การจัดการเตรียมความพร้อมรับสาธารณภัยและภัยพิบัติ ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่บุคคลทั่วไป พยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุเป็นบุคลากรที่สำคัญในการดูแลผู้รับบริการ การคัดกรอง ตรวจรักษาโรคเบื้องต้น การรักษาพยาบาลเชิงรุกสู่ชุมชนเพิ่มขึ้น การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางด้านการร่างกาย อารมณ์ สังคม และ จิตวิญญาณ ดังนั้นพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย และมีการพัฒนาการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการที่อยู่ในภาวะอันตรายและฉุกเฉิน สมรรถนะที่ดีของพยาบาลช่วยให้พยาบาลมีความมั่นใจในการดูแลผู้รับบริการมากขึ้นและเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของการบริการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับสมรรถนะของพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจึงได้ศึกษาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีโดยการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญก่อนการปฏิบัติงานให้

สอดคล้องกับนโยบายของโรงพยาบาลและมาตรฐานวิชาชีพตลอดจนแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำแนกตามอายุประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการฝึกอบรมของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน สอดคล้องตามแนวคิดของ อรทัย ปิงวงศานุรักษ์ (2540) โดยแบ่ง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินอาการ ด้านการวางแผนการพยาบาล ด้านกิจกรรมการพยาบาล ด้านวิชาการ ด้านกฎหมายและจริยธรรม ด้านการบริหาร และด้านลักษณะผู้นำ

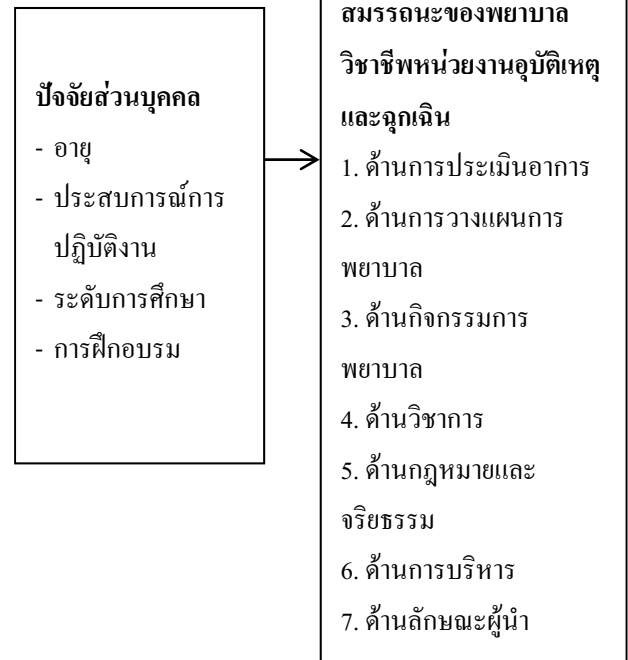
กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้แนวคิด

ของ อรทัย ปิงวงศานุรักษ์ (2540) มา เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุแตกต่างกันมีสมรรถนะแตกต่างกันหรือไม่

2. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินมากมีสมรรถนะสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อย

3. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีสมรรถนะสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

4. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี
ที่ผ่านการฝึกอบรมจะมีสมรรถนะสูงมากกว่าผู้ที่ไม่ผ่าน
การฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ ศึกษาระดับ
สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและ
ฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการ
รับรู้ ของตนเองและหัวหน้างานและเปรียบเทียบ
สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและ
ฉุกเฉิน กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์
การปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการฝึกอบรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาล
วิชาชีพระดับปฏิบัติการ และหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานใน
หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ใน
จังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 1 ปี
ขึ้นไป จำนวน 83 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพระดับผู้
ปฏิบัติการที่ปฏิบัติการในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีที่มีประสบการณ์
การทำงาน ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ขนาดกลุ่มตัวอย่างเทียบจาก
ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan,
1970 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2550, หน้า 562)
จำนวน 77 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่าง
อย่างง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีจับสลากแบบ
ไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น
แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การ
ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการ
ฝึกอบรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของ
พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็น
แบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า
(rating scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือของ
บุญญา สว่าง (2552) นำมาพัฒนาและปรับปรุง
บางส่วนโดยมีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 68 ข้อ

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรง
ตามเนื้อหา (Content Validity Index-- CVI) ได้ค่าเท่ากับ
0.88 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับ
พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครนายก และจังหวัด
สมุทรปราการ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค
(Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ
เครื่องมือ ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล จาก
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียเสนอต่อนายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการทำวิจัยและเสนอต่อผู้อำนวยการ หัวหน้า
พยาบาลโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน
7 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดวิธีการเก็บ
ข้อมูล และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความ
ร่วมมือในการทำวิจัย มอบแบบสอบถาม ให้หัวหน้า
พยาบาลหรือหัวหน้างานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตาม
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกแบบสอบถามแต่ละคนใน
ซองปิดผนึกพร้อมนัดหมายวัน เวลาที่จะมารับ
แบบสอบถามคืน เก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยไปรับ
กลับคืนด้วยตนเองในแต่ละโรงพยาบาล เมื่อได้รับ

แบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดจำนวน 77 ชุดและหัวหน้า
ประเมินอีก 7 ชุดนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อรวบรวม
วิเคราะห์ ซึ่งได้รับคืนทั้งหมด 77 ชุด และหัวหน้า
ประเมินอีก 7 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม
สำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้สถิติการ
แจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ
(percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะตามการรับรู้
ของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
ประเมินตนเอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และประเมิน
ระดับค่าเฉลี่ย จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะตามการรับรู้
ของหัวหน้างานประเมินพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และ
ประเมินระดับค่าเฉลี่ย จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้
ของตนเอง จำแนกตามสมรรถนะโดยรวมและรายด้าน (n=77)

รายการสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับสมรรถนะ
ด้านการประเมินอาการ	4.13	0.50	สูง
ด้านการวางแผนการพยาบาล	4.14	0.52	สูง
ด้านกิจกรรมการพยาบาล	4.32	0.48	สูงมาก
ด้านวิชาการ	3.86	0.53	สูง
ด้านกฎหมายและจริยธรรม	4.17	0.44	สูง
ด้านการบริหาร	3.98	0.53	สูง
ด้านลักษณะผู้นำ	4.16	0.46	สูง
รวม	4.11	0.41	สูง

4. วิเคราะห์ความแปรปรวนสมรรถนะของ
พยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำแนก
ตาม อายุ ประสิทธิภาพการปฏิบัติโดยการวิเคราะห์
one-way analysis of variance (ANOVA) และทำการ
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe

5. เปรียบเทียบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ
หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำแนกตามระดับ
การศึกษา การฝึกอบรมโดยใช้ สถิติทดสอบ t-test แบบ
independent ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ผลการวิจัย

พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง อายุอยู่ระหว่าง 30 - 37 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.2
อายุน้อยที่สุด 22 ปี อายุ มากกว่า 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 10
คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบ
การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 72 คน
คิดเป็นร้อยละ 93.5 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานใน
หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มากกว่า 15 ปี จำนวน 29
คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอบรม
ต่อเนื่องทางด้านอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวน 62 คน คิด
เป็นร้อยละ 80.5

จากตาราง 1 พบว่าระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของพยาบาล

วิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยรวม มีสมรรถนะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.10$, S.D. = 0.41)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของหัวหน้างาน จำแนกตามสมรรถนะโดยรวมและรายด้าน (n=70)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับสมรรถนะ
ด้านการประเมินอาการ	3.82	0.35	สูง
ด้านการวางแผนการพยาบาล	3.84	0.33	สูง
ด้านกิจกรรมการพยาบาล	4.00	0.33	สูง
ด้านวิชาการ	3.59	0.33	สูง
ด้านกฎหมายและจริยธรรม	3.89	0.27	สูง
ด้านการบริหาร	3.61	0.44	สูง
ด้านลักษณะผู้นำ	3.81	0.38	สูง
รวม	3.79	0.34	สูง

จากตาราง 2 พบว่าหัวหน้างานประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน ($\bar{X}=3.79$, S.D. = 0.34)

ตาราง 1.3

วิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน (n=77)

แหล่งความแปรปรวน	ค่าความอิสระ	ค่ารวมของคะแนน ยกกำลังสอง	ค่าเฉลี่ยของคะแนน ยกกำลังสอง	F	p
ระหว่างกลุ่ม	25	5.30	0.21	1.42	0.14
ภายในกลุ่ม	51	7.58	0.14		
รวม	76	12.88			

*** $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ในกลุ่มของพยาบาลวิชาชีพที่มีอายุแตกต่างกันมีสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุ

และฉุกเฉินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4

วิเคราะห์การแปรปรวนสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ตามประสบการณ์การปฏิบัติงานที่แตกต่าง (n=77)

แหล่งความแปรปรวน	ค่าความอิสระ	ค่ารวมของคะแนน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน	F	p
		ยกกำลังสอง	ยกกำลังสอง		
ระหว่างกลุ่ม	3	0.97	0.32	1.99	0.12
ภายในกลุ่ม	73	11.91	0.11		
รวม	76	12.88			

* $p < .05$

จากตาราง 4 พบว่า สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ

หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1.5

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา (n=77)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-value	Sig.	(2-tail)
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	72	4.11	0.40	-0.01	0.99	
ปริญญาโท	5	4.11	0.56			

* $p < .05$

จากตาราง 5 พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี

หรือเทียบเท่า มีระดับสมรรถนะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตาราง 6

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามการฝึกอบรม ($n=77$)

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-value	Sig. (2-tail)
เคยได้รับการฝึกอบรม	62	4.17	0.36	2.76	.007
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	15	3.85	0.51		

* $p < .05$

จากตาราง 6 พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มพยาบาลที่เคยได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มพยาบาลที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ผ่านการอบรมมีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ผ่านการอบรม

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ ทักษะความสามารถเชิงสมรรถนะครอบคลุมลักษณะงาน และพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.6 ตามแนวคิดของเบนเนอร์ (Benner, 1984 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสถิตยันทรากร, 2550, หน้า 225) พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานเดิม 5 ปีขึ้นไป มีสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลระดับผู้ชำนาญการ (expert) มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหาวิกฤตได้ถูกต้อง ทันเหตุการณ์ สามารถประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ได้ถูกต้องรวมถึงการให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการ

พยาบาลและด้านวิชาการแก่พยาบาลรุ่นน้องได้ รวมถึงนโยบายตามแผนพัฒนาคุณภาพบริการ (service plan) ของจังหวัดปทุมธานี มีแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโดยจัดอบรมการช่วยฟื้นคืนชีพและการช่วยเหลือผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ การจัดการสาธิตการแยกประเภทผู้ป่วยเป็นต้น และในแต่ละโรงพยาบาลมีแนวทางในการปฏิบัติงานตามรายโรคหรือกลุ่มอาการ (Clinical Practice Guideline--CPG) เป็นตามมาตรฐานที่กำหนด ให้พยาบาลทุกคนปฏิบัติตามแนวทาง เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่มีคุณภาพพยาบาลส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอบรมด้านอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 81.6 สอดคล้องการศึกษาของ แววดาว อินทบุตร (2545, อ้างถึงใน ธนพัชร สมใจ, 2552, หน้า 97) พบว่า การได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาล และการศึกษาของ กุลวดี อภิชาติบุตร และสมใจ ศิริกมล (2547, อ้างถึงใน พรธิดา แสงทอง, 2550, หน้า 14) พบว่า การได้รับการศึกษาอบรมมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ดังนั้นผลการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างานประเมินสมรรถนะ โดยรวมอยู่ในระดับสูง

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพด้านกิจกรรมการพยาบาลอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.32$,

S.D. = 0.48) และหัวหน้างาน ประเมินสมรรถนะอยู่ในระดับสูง $\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.33 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเพื่อให้บริการ แก่บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีภาวะเจ็บป่วยฉุกเฉินและวิกฤต ทั้งระบบร่างกายและจิตใจ ประเมินสภาวะความรุนแรงของการเจ็บป่วย ตัดสินใจให้การปฐมพยาบาล ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ การเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยเพื่อแก้ไขภาวะฉุกเฉินที่อาจคุกคามชีวิตของผู้ป่วยได้ทันทีทั้งนี้ ให้การพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุและมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติทักษะและเทคนิคการพยาบาลทั่วไป เพื่อให้การพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการทุกกลุ่มวัย ทุกภาวะสุขภาพ เพื่อบรรเทาอาการ และแก้ไขปัญหาสุขภาพ กิจกรรมการพยาบาล ได้แก่ การประเมินอาการผู้ป่วย การจัดลำดับความรุนแรงในภาวะฉุกเฉิน การช่วยฟื้นคืนชีพ ความสามารถยึดตรึง (immobilized) การคาดกระดูก การห้ามเลือด ลดการปนเปื้อนและดูดซึมของสารพิษ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉินได้ถูกวิธี รวดเร็ว ทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในหน่วยงาน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหลังการตรวจรักษา ปฏิบัติกิจกรรม โดยยึดหลักการป้องกันการติดเชื้อ สามารถรักษาอวัยวะที่ขาดหรือเกือบขาดอย่างถูกวิธี การตกแต่งบาดแผล การเย็บแผล การตัดไหม การผ่าฝี การผ่าตัดเอาสิ่งแปลกปลอมในตำแหน่งซึ่งไม่เป็นอันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกาย ปฏิบัติเทคนิคพิเศษในภาวะฉุกเฉิน เช่น เจาะเปิดเส้นเลือดดำ ให้สารน้ำให้ออกซิเจน สามารถปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุหมู่ พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำเป็นต้องมีทักษะดังกล่าวมากกว่าพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอื่น จึงทำให้ผลการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างาน

ประเมินสมรรถนะอยู่ในระดับสูงมากและระดับสูงตามลำดับ

สมรรถนะด้านวิชาการ พบว่า พยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างาน ประเมินสมรรถนะ อยู่ในระดับ สูง $\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.54, $\bar{X} = 3.59$ S.D. = 0.33 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก พยาบาลจำเป็นต้องมีสมรรถนะในด้านวิชาการและการวิจัยจำเป็นต้องมีตามที่สภาการพยาบาลกำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (สภาการพยาบาล, 2553) ทั้งนี้เพราะพยาบาลต้องทำหน้าที่ในด้านการให้ความรู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้บริการ ครอบครัว ชุมชนรวมถึงทำหน้าที่ด้านการสอน ผลการวิจัยนี้พบว่าสมรรถนะที่มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุดได้แก่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ สื่อความหมายกับชาวต่างประเทศที่มาใช้บริการ ($\bar{X} = 3.10$ S.D. = 0.86) การศึกษาวิจัย ติดตามงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ($\bar{X} = 3.62$ S.D. = 0.73) การปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ และผู้ฝึกอบรมดูงาน ($\bar{X} = 3.84$ S.D. = 0.80) การเป็นวิทยากรในการอบรมปฐมพยาบาล การช่วยฟื้นคืนชีพ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยและรณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดอุบัติเหตุ การบันทึกปัญหา ข้อมูล อาการผู้ป่วย กิจกรรมการพยาบาลและผลลัพธ์ทางการพยาบาล ประเมินคุณภาพบริการโดยเป็นที่เล็งของหน่วยปฏิบัติการขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.93, 0.65, 0.75) ตามลำดับ ซึ่งเห็นว่าสมรรถนะย่อยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้พยาบาลสามารถทำหน้าที่ด้านวิชาการได้สมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้เพราะความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาจะช่วยให้พยาบาลสามารถสืบค้นข้อมูลด้านวิชาการใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถสื่อความหมายกับผู้ใช้บริการชาวต่างชาติได้ด้วยความเข้าใจ ถ้าสมรรถนะด้านภาษาไม่ก็จะส่งผลให้พยาบาลไม่สามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการที่เป็นชาวต่างชาติได้ การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นในการปฏิบัติงานจำเป็นในการบันทึก ประมวลผล และการสืบค้น ดังจะเห็นว่าสมรรถนะในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษ

สื่อความหมายกับที่ผู้ให้บริการชาวต่างชาติที่มาให้บริการ แม้ว่าค่าเฉลี่ยจะจัดอยู่ในระดับมากก็ตาม ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของพรธิดา แสงทอง (2550) ที่พบว่าพยาบาลวิชาชีพประเมินตนเองด้านวิชาการในระดับสูงทุกด้าน และสอดคล้องกับการศึกษาของบุญญาญา แจ่มสว่าง (2552, หน้า 72) ที่พบว่าสมรรถนะวิชาการทั้งโดยรวมในระดับสูงทุกด้าน แตกต่างจากการวิจัยของ ศิริบุญญ์ รุ่งหิรัญ (2554, หน้า 82) พบว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีมีสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินได้รับการอบรม ความรู้ด้านอุบัติเหตุเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ผลการศึกษสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างานประเมินสมรรถนะอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ ผลการวิจัยนี้พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ในกลุ่มอายุแตกต่างกันมีระดับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพทุกกลุ่มอายุ ต้องปฏิบัติงาน ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและรับผิดชอบให้ดีที่สุดและโรงพยาบาลมีแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน มีการพัฒนาคุณภาพบริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญญาญา แจ่มสว่าง (2552, หน้า 84) พบว่าอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงาน ผลการวิจัย ของ มินา เกาทัณฑ์ทอง (2551, หน้า 106) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลคืออายุ ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ แตกต่างกับผลการวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543 (อ้างถึงใน ธนพัชร สมใจ, 2552, หน้า 95) ที่ว่าผู้ที่

มีอายุมาก มักจะมีประสบการณ์และความชำนาญในการทำงานสูงและก่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการศึกษาของ วันทนา พรหมเสริม (2545) ที่พบว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีระดับความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน แตกต่างกัน กลุ่มที่มีอายุ 31-35 ปี และกลุ่มที่มีอายุ มากกว่า 38 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 21-25 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 26-30 ปี

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับการศึกษา ผลการวิจัยนี้ พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีระดับสมรรถนะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี มีระดับการศึกษาที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการฝึกฝนทักษะ เพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง และมีพยาบาลรุ่นที่เป็นที่ปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริบุญญ์ รุ่งหิรัญ (2554, หน้า 88) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี และงานวิจัยของ สมหมาย จันทรอัมพร (2553, หน้า 62) ที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) และ ไรฟฟ์ และชอร์ (Raiff and Shore, 1993 อ้างถึงใน สมหมาย จันทรอัมพร, 2553, หน้า 62) ได้กล่าวว่าความแตกต่างของการศึกษาทำให้คนมีความสามารถในการทำงานและการพัฒนาตนเองไม่เท่าเทียมกัน บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่สูงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบสูงก็จะแสวงหาการมีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่าสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีประสบการณ์การทำงาน เกิน 10 ปี จัดอยู่ในกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญ เพราะได้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนี้เป็นเวลานาน ทำให้ได้เรียนรู้ ฝึกทักษะการปฏิบัติงานในหน่วยงานจนเกิดความชำนาญ แตกต่างจากงานวิจัยของ เตือนใจ พิทยวัฒน์ชัย, 2548 (อ้างถึงใน พรธิดา แสงทอง, 2550, หน้า 14) พบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพทางบวกในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ปัจจัยส่วนบุคคลในการฝึกอบรม ผลการวิจัยนี้พบว่า พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ผ่านการอบรมมีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ผ่านการอบรม อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมทางด้านอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ได้แก่ การพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไปการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูงทุกปี การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การประชุมวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีแผนการพัฒนาบุคลากรชัดเจน ซึ่งทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความรู้และมีศักยภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นได้ สอดคล้องการศึกษาของ แววดาว อินทบุตร, 2545 (อ้างถึงใน ธนพัชร สมใจ, 2552, หน้า 97) การได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาลมี

ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาล ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ต่างจาก บุญญาญา แจ่มสว่าง, (2552, หน้า 71) การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงาน

สรุปสมรรถนะตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ และหัวหน้างานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี สมรรถนะทั้ง 7 ด้าน มีสมรรถนะในระดับสูง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีระดับสมรรถนะไม่ต่างกัน และการฝึกอบรมกลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมีระดับ สมรรถนะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีในบางองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆได้แก่ การประเมินลักษณะคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ผิดปกติ การใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายกับชาวต่างชาติ การศึกษาวิจัย คิดตามและประยุกต์ผลการวิจัยในการทำงาน จึงควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในรายการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเช่น การฝึกอบรมเรื่องการอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจ การฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

2. จากผลการวิจัยสมรรถนะด้านการบริหาร ข้อการจัดการประสานงานเมื่อเกิดอหิภัย และสมรรถนะด้านกิจกรรมการพยาบาลเมื่อเกิดอหิภัยเกี่ยวกับสารเคมีและการดูแลเด็ก สตรีที่ถูกกระทำรุนแรง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำ ควรมีการจัดซ่อมแผนรับอหิภัยหมู่และสารเคมีในระดับจังหวัดทุกปีและจัดทำ

แนวทางการปฏิบัติงานและ การอบรมเกี่ยวกับ อุบัติภัย สารเคมี การดูแลเด็ก สตรี ที่ถูกกระทำรุนแรง

3. จากผลการวิจัยพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะทาง และมีส่วนน้อยที่ ควรส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมรวมถึงการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีและหัวหน้างานอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. เมื่อผลการวิจัยพบว่าระดับสมรรถนะอยู่ในระดับสูง ควรมีการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพกับคุณภาพการให้บริการงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

2. จากผลการวิจัยพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีอายุเฉลี่ยมาก ประกอบกับภาระงานที่ต้องดูแลผู้ป่วยวิกฤต ดังนั้นควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตกับการทำงานพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และความสุขในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- ธนพัชร สมใจ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การทำงานเป็นทีมกับประสิทธิผลของทีมกู้ชีพ โรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร. (2550). ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาลในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญญาธิ์ แจ่มสว่าง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความยึดมั่นยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- พรธิดา แสงทอง. (2550). สมรรถนะของพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มีนา เกาทัณฑ์ทอง. (2551). ปัจจัยส่วนบุคคล ความเป็นอิสระในการปฏิบัติการพยาบาลการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานกับการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทนา พรหมเสริม. (2545). การศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริบุญ รุ่งหิรัญ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

สมหมาย จันทรอัมพร. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการบริการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

สำนักการพยาบาล. (2556). มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

อรรถัย ปิงวงสานุรักษ์. (2540). ตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลของรัฐ. กรุงเทพมหานคร:ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

